

Græsblandinger – en palet af muligheder

Hensyn til bedriftens muligheder og begrænsninger skal afgøre valget af græsblanding.

Af Peter W. Mogensen

Energikoncentration i kløvergræs

Den optimale energikoncentration i kløvergræs afhænger af bedriftens overordnede strategi for foderforsyningen samt de bedriftsspecifikke omkostninger og udbytter i marken.

Derfor kan blanding 45 være et godt bud på en kløvergræsblanding, hvor foderrationen har en relativ stor andel af majs, og hvor vand og kvælstof er begrænsende faktorer på bedriften.

De mest solgte græsblandinger på det danske marked er blandingerne 22, 35, 45 og 46.

Og samlet set kan de fire blandinger matche behovene og udfordringerne på arealerne med sædskiftegræs hos de fleste danske mælkeproducenter.

"At vælge en eller flere græsblandinger til sin bedrift er en kompleks beslutning, da valget skal ses i sammenhæng med bedriftens muligheder og begrænsninger," siger landskonsulent Karsten Attermann Nielsen, VFL, Planteproduktion.

Han mener, at valget af græsblanding overordnet set bør foretages ud fra følgende fem vurderinger:

- Bedriftens jordtype
- Udnyttelsesgraden af mar-

Hvidkløver giver en højere energikoncentration end rødkløver. Arkivfoto: Jens Tønnesen.

ken (udelukkende slæt eller kombineret slæt/afgræsning)

- Ønske til græsblandingspersistens
- Indsatsfaktorer på bedriften (eks. tilgængeligt kvælstof og mulighed for vanding)
- Management på bedriften, dvs. mulighed for at gennem-

→ føre en målrettet dyrkning og slæt strategi, som giver et produkt, der passer i bedriftens samlede foderration, og heri indgår både udbytte og kvalitet.

Blanding 20 og 22 til slæt og afgræsning

"Blanding 20 er ny i år og fås både som økologisk og konventionel. Den har en tidlig vækst i foråret og har et stort produktionspotentiale," fortæller Karsten Attermann Nielsen.

Produktionspotentialet for blanding 20 afhænger dog af andelen af slæt henover sæsonen. Er slættene flere og hyppige vil blandingens indhold af rajsvingel (20 procent) og rødkløver (seks procent) medføre høje udbytter.

Rajsvinglen vil i kombination med blandingens indhold af hybridrajræs (10 procent) give, som i den gamle, en tendens til stængeldannelse.

Foruden rajsvingel, hybridrajræs og rødkløver indeholder blanding 20 11 procent normalbladet hvidkløver og 53 procent alm. rajræs.

"Blanding 22 er altid et sikkert valg til på sædskiftearealer," siger Karsten Attermann.

Blanding 35, 45 og 46 til slæt

Blanding indeholder 87 procent rajræs og 13 procent normalbladet hvidkløver.

Karsten Attermann ser den som en interessant græsblanding på bedrifter, hvor der er et overskud af kvælstof til kløvergræsset, og der skal nedfældes gylle tre til fire gange i vækstperioden, selvom den også påvirkes af nedfældningen.

Blanding 45 - store udbytter

"Blanding 45 har i Landsforsøgene givet de største udbytter af energi og råprotein, men blandingens indhold af rødkløver giver en lavere energikoncentration (MJ/kg TS) i ensi-

lagen, end blandinger, der har hvidkløver som eneste græsmarksbælgplante," siger Karsten Attermann.

Blanding 45 indeholder ni procent hvidkløver og ni procent rødkløver, og i perioden mellem andet og tredje slæt vil rødkløverens rodnet være udviklet i en sådan grad, at rødkløveren vil dominere over hvidkløveren.

Det højere udbytte i blanding 45 kan ikke tilskrives indholdet af rødkløver alene.

Blandingen indeholder, ligesom blanding 46, 50 procent rajsvingel af typer, som er kendetegnet ved en tidlig forårsvækst, og som i vækstsæsonen er mere stråstive og oprette end alm. rajræs.

Blanding 42 har samme indhold af rød- og hvidkløver som blanding 45.

"Blanding 42 og 45 fås også i en økologisk version, og da rødkløveren genererer cirka dobbelt så meget kvælstof som hvidkløver, er den interessant på såvel konventionelle som økologiske bedrifter, hvor det kan være svært at skaffe tilstrækkelig med kvælstof," siger Karsten Attermann.

Rødkløverens indvirkning på energikoncentrationen kan opvejes af det højere udbytte og det højere kvælstofbidrag til marken.

Blanding 45 indeholder 32 procent alm. rajræs

Blanding 46 - kraftig forårsvækst

Indholdet er 50 procent rajsvingel, 13 procent normalbladet hvidkløver og 37 procent alm. rajræs.

"Rajsvinglen giver en hurtig vækst i foråret og et højt udbytte. Blandingen kan være interessant på bedrifter, hvor man har kvælstof nok til rådighed," siger Karsten Attermann.